

Протокол № 28
от заседание на Научния съвет на Института за български език,
проведено на 21 декември 2020 г.

Дневен ред:

1. Доклад на Атестационната комисия за проведената атестация.
2. Отчети на изтекли проекти – СБЛЛ, СКЛ, ССБЕ, СОСЕ.
3. Отчети на докторанти за 2020 г. и планове за 2021 г.
4. Годишни отчети на изданията на Института за български език – сп. „Български език“, сп. „Балканско езикознание“, „Известия на Института за български език“.
5. Предложения за удължаване срока за изпълнение на проекти – СКЛ и СИБЕ.
6. Предложение за разширено звено за обсъждане на проект в СЕ.
7. Предложение за избор на рецензенти на монографичен труд в СИБЕ.
8. Предложение за нов проект в научноизследователския план – СКЛ.
9. Разни.

Присъстват 16 членове на НС: проф. д-р Е. Мирчева, проф. д.ф.н. М. Стаменов, проф. д.ф.н. М. Цибранска-Костова, проф. д-р Св. Коева, проф. д.ф.н. А. Чолева, проф. д-р Д. Благоева, проф. д-р С. Колковска, доц. д-р Т. Александрова, доц. д-р М. Томов, доц. д-р Хр. Дейкова, доц. д-р Я. Милтенов, проф. д-р Л. Антонова-Василева, проф. д-р А. Кочева, проф. д-р Сл. Керемидчиева, проф. д-р М. Китанова, доц. д-р М. Витанова.

Присъстват без право на глас: доц. д-р Р. Станчева, доц. д-р Цв. Георгиева, гл. ас. д-р Н. Данчева, Хр. Кукова (членове на АК), гл. ас. д-р Цв. Димитрова, гл. ас. д-р И. Кунева.

Отсъства 1 член на НС: доц. д-р В. Мичева.

По първа точка:

Атестационната комисия на Института за български език е представила документите от приключилата атестация, която е успешна за всички служители.

Доц. Р. Станчева, председател на Атестационната комисия, обърна внимание на забелязаните несъответствия в Методиката за атестиране. Предвид информацията за приемане на нова атестационна карта е добре да се изчака, преди да се извършат конкретни промени.

Доц. Хр. Дейкова и **проф. Л. Антонова** взеха отношение по направените бележки и препоръки от Атестационната комисия. Беше подчертано, че промени могат да се правят след приключване на атестация или преди предстояща атестация, а не в хода на атестиране. Новата атестационна карта ще бъде изпратена на Атестационната комисия, която да направи предложения за допълване с оглед спецификата на дейността на Института за български език.

Проведе се продължителна дискусия по конкретни въпроси, свързани с атестацията, на които доц. Р. Станчева отговори подробно. Най-дълго беше обсъждан въпросът дали да се оповестяват публично индивидуалните резултати на атестираните. След проведено гласуване беше взето решение оповестяването на резултатите да остане във вида, в който е представено от Атестационната комисия във връзка с решение на Научния съвет от 2017 г.: минимален праг за длъжността и брой служители под него, максимален и минимален брой точки за съответната група атестирани.

По т. 1 Научният съвет РЕШИ:

1.1. Приема доклада на Атестационната комисия и резултатите от атестацията на нехабилитираните служители на Института за български език за периода 1 юли 2017 – 30 юни 2020 г.

1.2. Индивидуалните резултати на атестираните не се огласяват публично.

По втора точка:

На 4 декември 2020 г. се е провело разширено заседание на Секцията за българска лексикология и лексикография, на което е бил обсъден проектът за съвместни научни изследвания на тема „Българско-словашката междуезикова омонимия в контекста на славянските езици“ (2018 – 2020), като присъстващите единодушно са решили да предложат на Научния съвет да приеме проекта за успешно завършен.

Проф. Д. Благоева даде положителна оценка за проекта, като изказа съжаление, че той няма да продължи по независещи от българската страна причини.

На 1 декември 2020 г. се е провело разширено заседание на Секцията по компютърна лингвистика, на което е бил обсъден проектът „Семантични ресурси и програми за обработка на езика: *Булнет* (и *Фреймнет*)“ (2017 – 2020). В резултат на обсъждането присъстващите единодушно са решили да предложат на Научния съвет да приеме етапа от разработването на проекта за успешно завършен и допълнителният ресурс „Кулинарен уърднет“ да бъде приет за печат като електронна публикация.

Проф. Сл. Керемидчиева изказа мнението си, че проектът е изпълнен много добре и е извършена колосална работа, като резултатът от него ще бъде в полза на различни слоеве от обществото.

Проф. М. Стаменов също подкрепи проекта и го оцени като богато и разностранно реализиран.

На 14 декември 2020 г. се е провело разширено заседание на Секцията за съвременен български език, на което е бил обсъден проектът „Езикова култура и езикова политика. Електронни ресурси за езикови консултации“ (2018 – 2020). В резултат на обсъждането присъстващите единодушно са решили да предложат на Научния съвет да приеме проекта за успешно завършен и текстът с отчета и мониторинга на въпросите да бъде отпечатан с грифа на Института за български език.

Проф. Д. Благоева изрази мнението си, че по проекта е извършен голям обем работа в експертен, консултантски и научноизследователски аспект – не само е допълнен и обогатен онлайн справочникът, но е направен и задълбочен анализ на въпросите.

Доц. Т. Александрова, ръководител на проекта, подчерта необходимостта онлайн справочникът за езикови справки да бъде поставен на по-видно място на сайта на Института за улеснение на потребителите.

На 8 декември 2020 г. се е провело разширено заседание на Секцията за общо и съпоставително езикознание, на което са били обсъдени две индивидуални теми на проф. д.ф.н. М. Стаменов: „Антоними и антонимия: противоположности в опита и езикови средства за тяхното изразяване“ (2018 – 2020) и „Тръпникът търпи и тръпне (лексикални значения, аргументни структури, падежни рамки и синтактични отношения за изразяване на тематичната роля *Тръпник/Експериенцер*)“ (2019 – 2020). В резултат на обсъждането присъстващите единодушно са решили да предложат на Научния съвет да приеме двете теми за успешно завършени и двата монографични труда да бъдат отпечатани с грифа на Института за български език.

Проф. Д. Благоева се изказа положително за резултата от проекта „Антоними и антонимия: противоположности в опита и езикови средства за тяхното изразяване“, който представлява многопластов труд с оригинални авторови виждания за антонимията. Авторът разглежда явлениято *антонимия* не само от гледна точка на лингвистиката, но и на психологията, логиката и когнитивистиката.

По т. 2 Научният съвет РЕШИ:

2.1. Приема проекта „Българско-словашката междуезикова омонимия в контекста на славянските езици“ (2018 – 2020) с ръководител доц. д-р Надежда Костова за успешно завършен.

2.2. Приема проекта „Семантични ресурси и програми за обработка на езика: *Булнет* (и *Фреймнет*)“ (2017 – 2020) с ръководител проф. д-р Светла Коева за успешно завършен.

2.3. Приема за печат ресурса „Кулинарен уърднет“ като електронна публикация с логото на Института за български език.

2.4. Приема проекта „Езикова култура и езикова политика. Електронни ресурси за езикови консултации“ (2018 – 2020) с ръководител доц. д-р Татяна Александрова за успешно завършен.

2.5. Приема за печат с логото на Института за български език текста с отчета и мониторинга на въпросите към проекта „Езикова култура и езикова политика. Електронни ресурси за езикови консултации“.

2.6. Приема проекта „Антоними и антонимия: противоположности в опита и езикови средства за тяхното изразяване“ (2018 – 2020) с изпълнител проф. д.ф.н. Максим Стаменов за успешно завършен.

2.7. Приема за печат с логото на Института за български език монографичния труд на проф. д.ф.н. Максим Стаменов „Антоними и антонимия: противоположности в опита и езикови средства за тяхното изразяване“.

2.8. Приема проекта „Тръпникът търпи и тръпне (лексикални значения, аргументни структури, падежни рамки и синтактични отношения за изразяване на тематичната роля *Тръпник/Експериенцер*)“ (2019 – 2020) с изпълнител проф. д.ф.н. Максим Стаменов за успешно завършен.

2.9. Приема за печат с логото на Института за български език монографичния труд на проф. д.ф.н. Максим Стаменов „Тръпникът търпи и тръпне (лексикални значения, аргументни структури, падежни рамки и синтактични отношения за изразяване на тематичната роля *Тръпник/Експериенцер*)“.

По трета точка:

Членовете на Научния съвет се запознаха с отчета на Виктория Петрова – редовна докторантка в Секцията по компютърна лингвистика, и с отчета на Кристина Петрова – редовна докторантка в Секцията по ономастика, както и с плановете им за работа през 2021 г. и ги одобриха единодушно.

По т. 3 Научният съвет РЕШИ:

3.1. Приема отчета за 2020 г. и плана за работа през 2021 г. на Виктория Петрова – редовна докторантка в Секцията по компютърна лингвистика.

3.2. Приема отчета за 2020 г. и плана за работа през 2021 г. на Кристина Петрова – редовна докторантка в Секцията по ономастика.

По четвърта точка:

Членовете на Научния съвет се запознаха с отчетите на трите издания на Института за български език – на сп. „Български език“, на сп. „Балканско езикознание“ и на „Известия на Института за български език“. Главните редактори направиха и някои допълнителни уточнения за състоянието на изданията и финансирането им.

По т. 4 Научният съвет РЕШИ:

4.1. Приема отчета за 2020 г. на сп. „Български език“.

4.2. Приема отчета за 2020 г. на сп. „Балканско езикознание“.

4.3. Приема отчета за 2020 г. на „Известия на Института за български език“.

По пета точка:

От Секцията по компютърна лингвистика е постъпило предложение за удължаване на срока за изпълнение на проекта „Многоезикови ресурси за CEF.AT от областта на законодателството“ (Multilingual Resources for CEF.AT in the legal domain) – срокът е удължен с шест месеца (до 31 март 2021 година) от финансиращата институция.

От Секцията за история на българския език също е постъпило предложение за удължаване на срока за изпълнение на проект по ЕБР с Румънската академия – „Всекидневният живот през Средновековието по лексикални данни от български и румънски език“, с 6 месеца – до 30 юни 2021 г.

По т. 5 Научният съвет РЕШИ:

5.1. Удължава се срокът за изпълнение на проекта „Многоезикови ресурси за CEF.AT от областта на законодателството“ (Multilingual Resources for CEF.AT in the legal domain) до 31.03.2021 г.

5.2. Удължава се срокът за изпълнение на проекта „Всекидневният живот през Средновековието по лексикални данни от български и румънски език“ до 30.06.2021 г.

По шеста точка:

Секцията за етнолингвистика е внесла предложение за разширен състав за обсъждане на резултатите от проекта „Изработване на корпус на устойчивите сравнения в български език за съпоставителни цели (върху материал от *Българския национален корпус*)“ с ръководител доц. д-р П. Легурска и изпълнител ас. Т. Кръстева. Предлаганият състав на разширеното звено включва: проф. д-р М. Китанова, проф. д.ф.н. М. Георгиева, доц. д-р М. Витанова, доц. д-р Й. Кирилова (рецензент), доц. д-р К. Мичева-Пейчева, доц. д-р Хр. Дейкова, гл. ас. д-р Р. Стоянова (рецензент).

Проф. М. Китанова информира членовете на Научния съвет за причините за забавянето на обсъждането и мотивира избора на рецензенти на проекта.

По т. 6 Научният съвет РЕШИ:

6.1. Утвърждава доц. д-р Йоанна Кирилова и гл. ас. д-р Радостина Стоянова за рецензенти на проекта „Изработване на корпус на устойчивите сравнения в български език за съпоставителни цели (върху материал от *Българския национален корпус*)“.

6.2. Утвърждава разширения състав на Секцията за етнолингвистика за обсъждането на проекта „Изработване на корпус на устойчивите сравнения в български език за съпоставителни цели (върху материал от *Българския национален корпус*)“: проф. д-р Мария Китанова, проф. д.ф.н. Мариана Георгиева, доц. д-р Марияна Витанова, доц. д-р Йоанна Кирилова (рецензент), доц. д-р Калина Мичева-Пейчева, доц. д-р Христина Дейкова, гл. ас. д-р Радостина Стоянова (рецензент).

По седма точка:

В Секцията за история на българския език за вътрешно обсъждане е постъпил трудът на доц. д-р Явор Милтенев на тема „Слова от колекцията *Златоструй* с неизвестен гръцки източник“. Във връзка с това СИБЕ предлага за рецензенти на труда проф. д-р Е. Мирчева и проф. д.ф.н. М. Цибранска-Костова.

По т. 7 Научният съвет РЕШИ:

Утвърждава проф. д-р Елка Мирчева и проф. д.ф.н. Марияна Цибранска-Костова за рецензенти на труда на доц. д-р Явор Милтенев „Слова от колекцията *Златоструй* с неизвестен гръцки източник“.

По осма точка:

От Секцията по компютърна лингвистика е постъпило предложение за включване на нов проект в научноизследователския план: „Обогатяване на семантичната мрежа *Уърднет* с концептуални фреймове“ с ръководител проф. д-р Светла Коева и срок за изпълнение 01.01.2021 – 31.12.2023 г. Проектът е спечелил финансиране от Фонд „Научни изследвания“.

По т. 8 Научният съвет РЕШИ:

Приема включването на проекта „Обогатяване на семантичната мрежа *Уърднет* с концептуални фреймове“ (01.01.2021 – 31.12.2023 г.) в научноизследователския план на Института за български език. Проектът е с ръководител проф. д-р Светла Коева и се финансира от Фонд „Научни изследвания“.

По девета точка:

Във връзка с необходимостта да се обърне по-голямо внимание на публикуването на трудове, посветени на българските общности в чужбина, в направлението „Културноисторическо наследство и национална идентичност“ на БАН се извършва проучване за наличието на приети за печат трудове, посветени на тази тема, които отделните институти биха могли да предложат за публикуване пред Съвета за издателска дейност. Във връзка с това директорът на Института предлага Научният съвет да излъчи следните предложения за трудове, които вече са били приети за печат през предходни години, но са останали непубликувани поради подценяването на проблематиката: 1) Китанова, Мария. Одринският говор (към характеристиката на българските говори в Одринско). 265 с.; 2) Митринов, Георги. Езикови свидетелства за българския характер на населението в Южните Родопи и Западна Тракия през XVI век (Ч. I. Ксантийско, Златоградско, южните райони на Смолянско). 317 с.; 3) Антонова-Василева, Лучия. Говорът на с. Волак, Драмско – 40 години по-късно. 200 с.

Проф. М. Стаменов постави въпроса дали се предвижда осъвременяване на трудовете на проф. М. Китанова и проф. Л. Антонова-Василева, които са писани през 80-те години на миналия век. Двете авторки направиха уточнения какви промени и допълнения са направени.

За разглеждане в Научния съвет е внесен отчетът на справочника „Написаното остава. Пиши правилно!“ – електронно периодично издание на Института за български език с научнопопулярен характер. Отчетът беше приет единодушно.

Подробно беше обсъден отговор на писмо от доц. Любима Йорданова, чрез което тя отправя искания за откриване на нова секция в Института за български език, която да бъде ръководена от нея. Директорът на Института проф. Л. Антонова-Василева представи подготвен от нея отговор, в който се изясняват причините, поради които не е възможно да се изпълнят исканията на доц. Л. Йорданова, както и липсата на необходимост от това. Отговорът беше одобрен по същество от членовете на Научния съвет, като проф. Л. Антонова и проф. М. Стаменов се ангажираха да съставят финалния вариант на отговора според изказаните мнения.

По т. 9 Научният съвет РЕШИ:

9.1. Предлага на Съвета за издателска дейност на БАН да приеме за публикуване следните трудове, посветени на българските общности в чужбина: 1) Китанова, Мария. Одринският говор (към характеристиката на българските говори в Одринско). 265 с.; 2) Митринов, Георги. Езикови свидетелства за българския характер на населението в Южните Родопи и Западна Тракия през XVI век (Ч. I. Ксантийско, Златоградско, южните райони на Смолянско). 317 с.; 3) Антонова-Василева, Лучия. Говорът на с. Волак, Драмско – 40 години по-късно. 200 с.

9.2. Приема отчета на справочника „Написаното остава. Пиши правилно!“ – електронно периодично издание на Института за български език с научнопопулярен характер.

Поради изчерпване на дневния ред проф. д-р Е. Мирчева закри заседанието на Научния съвет.

21.12.2020 г.

Председател на НС:

(проф. д-р Е. Мирчева)

Протоколирал:

(гл. ас. д-р И. Кунева)